

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 313
van **PETER VAN ROMPUY**
datum: 8 juni 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Entiteiten van de Vlaamse overheid - Bid rigging bij openbare aanbestedingen

Het is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de betrokken entiteit van de Vlaamse overheid om zelf voldoende toezicht en controle te hebben op de wijze waarop de overheidsopdrachtenwetgeving wordt nageleefd. Verder moet elke prijsofferte die binnenkomt aan een prijsonderzoek onderworpen worden. Met andere woorden, elk departement heeft de verantwoordelijkheid om te trachten collusie zoveel mogelijk te voorkomen/detecteren. Het departement Mobiliteit en Openbare werken heeft daarvoor een gespecialiseerde cel Prijsadvies.

1. Hoe verloopt de controle op de marktwerking en praktijken zoals 'bid rigging' of samenspanning en prijszetting n.a.v. uitgeschreven overheidsopdrachten voor de andere entiteiten? Graag een overzicht per entiteit.
2. Hoe analyseert de minister de manier van het uitvoeren van controle op de overheidsopdrachten en het voorkomen van collusie?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 313 van 8 juni 2020

van **PETER VAN ROMPUY**

1. Om de marktwerking te stimuleren en praktijken als bid rigging tegen te gaan is het belangrijk dat alle entiteiten van de Vlaamse overheid hun overheidsopdrachten vormgeven op een manier die een effectieve mededinging garandeert en die naar een optimale prijs-kwaliteitverhouding streeft.

De professionalisering van het aankoopbeleid is hierbij essentieel. Dit is ook een van de klemtonen van het [Vlaams plan overheidsopdrachten](#). Aankopers stellen op basis van de informatie uit de marktverkenning en uit voorgaande gelijkaardige overheidsopdrachten duidelijke specificaties en een onderbouwde raming voor de opdracht op. Alle entiteiten van de Vlaamse overheid moeten voor elke overheidsopdracht een raming opstellen, mede om de correcte gunningsprocedure en de toepasselijke delegatieregels te bepalen.

Aanbestedende entiteiten besteden er aandacht aan om de specificaties duidelijk en objectief in de opdrachtdocumenten te omschrijven. Bij het opstellen van de selectie- en gunningscriteria is het van belang dat deze, binnen de voorwaarden van elke opdracht, een effectieve mededinging garanderen. De volledige gunningsprocedure voor gepubliceerde opdrachten verloopt voor alle entiteiten van de Vlaamse overheid elektronisch via de e-procurementplatformen, waardoor de geheimhouding gegarandeerd wordt.

Om praktijken als bid rigging te kunnen detecteren is een grondig onderzoek van de ingediende offertes cruciaal. De regelgeving overheidsopdrachten verplicht alle aanbestedende overheden om de ingediende offertes aan een prijs- of kostenonderzoek te onderwerpen. Inschrijvers zijn verplicht om alle gevraagde inlichtingen te verstrekken om dit prijsonderzoek mogelijk te maken. De modeldocumenten die op <http://overheid.vlaanderen.be/overheidsopdrachten> ter beschikking worden gesteld, bepalen uitdrukkelijk dat de aanbestedende overheid alle verificaties van de boekhoudkundige stukken en alle onderzoeken ter plaatse kan uitvoeren, teneinde de juistheid na te gaan van de gegevens die de inschrijver in het raam van het prijsonderzoek heeft verstrekt. Het prijsonderzoek omvat niet alleen een nauwgezette controle van alle bedragen van elke offerte, maar ook een grondige onderlinge prijsvergelijking van alle offertes, een vergelijking met de bedragen van de raming en met de gangbare marktprijzen voor gelijkaardige prestaties.

Op basis van de bevindingen uit het vergelijkend prijsonderzoek en uit de ontvangen inlichtingen zullen de betrokken inschrijvers bevraagd worden om de vermoedelijk abnormale prijzen te verantwoorden. Een dergelijke verantwoording dient concreet en cijfermatig onderbouwd te zijn, en gestaafd door de nodige documenten. De antwoorden op deze vragen worden in detail onderzocht. Indien abnormale prijzen worden vastgesteld waarvoor de inschrijver geen afdoende verantwoording kan verstrekken, wordt de offerte uit de gunningsprocedure geweerd.

Dit prijs- of kostenonderzoek vindt ook zijn neerslag in de gemotiveerde gunningsbeslissing. De nieuwe regelgeving overheidsopdrachten, die op 30 juni 2017

in werking trad, bepaalt dat de Belgische Mededingingsautoriteit op de hoogte moet gesteld worden wanneer offertes op basis van een abnormale prijs geweerd worden.

In de publicatie [‘Samenspanning bij overheidsopdrachten - Een gids voor aanbestedende overheden’](#) van de Belgische Mededingingsautoriteit is een uitgebreide lijst van ‘waarschuwingssignalen’ opgenomen. Het gaat om indicatoren die mogelijk op mededingingsbeperkende praktijken kunnen wijzen en die voor de aankoper een reden vormen om een nader onderzoek te voeren. Binnen het [kennisnetwerk overheidsopdrachten van de Vlaamse overheid](#) werd in 2017 een sessie georganiseerd waarop de Belgische Mededingingsautoriteit een toelichting gaf over deze gids. In 2019 vond een sessie rond integriteit bij overheidsopdrachten plaats waarin eveneens aandacht werd besteed aan het detecteren van mededingingsbeperkende afspraken.

Het is in deze context ook belangrijk om alle nuttige informatie rond overheidsopdrachten bij te houden. De entiteiten van de Vlaamse overheid registreren relevante informatie in het contractmanagementsysteem eDelta. Deze informatie kan nadien voor diverse rapporteringsdoeleinden worden aangewend.

2. Op basis van het bovenstaande stel ik vast dat er bij de aanbestedende diensten reeds procedures voorhanden zijn om bij overheidsopdrachten controle te voeren op de marktwerking en op praktijken zoals bid rigging. Mijn administratie werkt bovendien momenteel een richtlijn uit omtrent de meldingen die aanbestedende overheden bij bepaalde instanties moeten doen. Het gaat dan onder meer om de melding van abnormale prijzen bij de Belgische Mededingingsautoriteit.